

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Flókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
tőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K

Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor. félévre 4 kor.
negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési kérelem. Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése lejárt, hogy az előfizetési díjat nekünk *mielőbb* beküldeni sziveskedjenek.

Pénzek és levelek **csakis budapesti címünkre** (Teréz-körút 2.) küldendők.

A csalások özöne.

A lépten nyomon előforduló csalások, hamisítások, kicskázások, erőszaktevételek, rablások láttára, önkénytelenül felmerül a kérdés: mi lehet oka ezek szaporodásának?

Állam és felekezetek milliókat költenek a népnevelésre; felkarolják a szegénységet, — a büntények ezen gyakori okozóját, — intézményeket állítanak a nyomorékok, munkaképtelenek számára; az egész társadalom végi áldásos működését az inség enyhítésére; állít népkönyvtárakat, rendez leveles és tejkiosztást, gyermekvédő egyesületet stb., szóval mindent megtesz a jellem fejlesztésére, a szív nemesítésére s a büntények mégis inkább szaporodnak, mint fogynak.

Ennek okai közül kettő magaslik ki, egyik a túltengő humanizmus s az erre alapított törvények gyöngesége; másik az a túltengő ügyvédi felfogás, mely ügyfelét minden módon kivonni iparkodik az ítéllet alól. *Minden módon!*... azaz, az igazság elnyomásával is; vagyis, ha meggyőződik is arról, hogy ügyfelének nincs igazsága, mégis kitanítja, mit hogyan feleljen; mit vállaljon, mit tagadjon; nem törődve azzal, hogy ellenfelének sok esetben becsületbeli és anyagi kárt okozhat s ha egy gaz ügyet ki tudott védelmezni, dicsekszik, hogy ő milyen kriminalista.

Az ügyvéd fölülte szükséges és becsülésre méltó tagja a társadalomnak, de csak addig, míg az igazságnak fogja pártját s nem akarja *minden módon* kijátszani a törvényt.

Volt alkalmam látni ilyen eseteket. El is mondom egy párt.

A lakocsi postamester disznait ellopták; a károsult harmadnapra kipuhatoitva a tetteseket; bejelentésére a szolgabíró pandurokkal vezettette őket maga elé; ámde, mikorra ezek megérkeztek, már az ügyvéd a szolgabíró ajtajában várta őket — mint a kihez elszaladt az egyik tolvaj felesége. — Bement hát a tolvajokkal együtt a hivatalba s durván nekiesett a szolgabírónak, hogy miként merete ezeket a *becsületese embereket* elővezettetni? Beperlem az urat, mint hivatalos hatalommal visszaélőt. Az ott elbámuló postamesterre is rá támadt, hogy mért merete ezeket gyanusítani, megmutatom, hogy vádlóóól vadított lesz.

Utóljára is a szolgabíró szabadonbocsátotta őket; mert hát nem akarta magát meghurcoltatni. Alig telt el néhány nap, mikor új lopáson rajtakapták az ügyvéd becsületeseit s bevallották a postamester disznait is. És az ügyvédnek nem lett semmi baja. Holott az lett volna a rendjén, hogy mint bűnpalástóival bánjon el a törvény.

A másik esetet Budapesten látam. Egy csirkefogó két embert megbicskázott. A rendőr be akarta kísérni. Nem ment, dulakodott vele. Nagy tömeg verődött össze, köztük csirkefogók is, kik szidalmakkal illették a rendőrt; pártjásukat meg biztatták, hogy ne menjen. Nem is ment. Jött másik rendőr. A kettőnek se engedett. Lökődte őket. A publikumból odakiáltott egy uri ember, hogy vágják pofon a gazembert. »Kérem, nem szabad.« Végre is egy fiakkor jött. Nem ült fel rá. Ugy kellett erővel rá dobni; miközben feje megsérült. A rendőrségen azt hazudta, hogy a rendőrök ültegeték, fejét beütötték. Akadt ügyvédje is s végre is a rendőrt elitelték.

Nem csuda, ha ilyen lanyha kezelés mellett szaporodnak a gonosztevők. Ezeknek nincs veszteni valójuk, de a hivatalbeli ember előtt ott lebeg: a kenyér.

Hetessy Viktor.

A bácsmegyei gazdákhöz.

Irla: Német Jenő,

az adai földművelésiskola igazgatója. (II.)

A munkás máskor se, de különösen most ne akarjon akkora bért, amely munkája értékének nem felel meg; ne kívánja, ne akarja kihasználni gazdája szorult helyzetét. Tiltja ezt hazafias érzése. A zsaroló munkás maga alatt vágja a fát, mert a magas munkabérek mellett tönkre megy a munkaadó gazda de ugyanakkor tönkre megy a munkás is. Szép példát adnak a munkások hazafiasságukról Somogy vármegye kaposvári járásában. Kimondták, hogy ez idén is ugyanakkora részért aratnak, mint a múlt években. És ez méltányos az is, mert a drágaságot egyszemből hozza a nyereg arató rész mai magasabb értéke.

Segítsünk egymáson. Akinek családfenntartója hiányzik, bevonult a haza védelmére, az ily család itthonmaradotjainak legyen segítségére méltányos ellenérték mellett; segítsen a föld megmunkálásában a szomszédja, vagy az, akinek kevesebb dolga van, aki már ellátja földjét.

Védekezzünk közös erővel a járványok ellen, háborus időben a járványos betegségek nagy kárt tehetnek közöttünk, ha nem ügyelünk egészségünkre. Evés előtt mossuk meg kezünket, vágjuk körmeinket rövidre, mert a köröm alatt sok piszok gyűlik össze, s ott rejtőzik sok betegség csirája. Öntsünk gyakran, hetenként meszet az árnyékszékre. S végül, amit nagyon a lelkére kötök mindenkinnek, az elhullott állatokat, tyúkot, macskát stb. ne az utakra dobja, hanem ássa el. A dög megfertőzi a levegőt, bűz terjeszt, s az ily levegő tanyája a járványoknak.

A mely házban járványos beteg van, oda be ne menjünk, mert a betegség ránk ragad, s azonkívül másokat is befertőzhetünk.

Legyünk türellemmel; hőseink kitaró munkájával elégedjünk meg. Hamis, alaptalan híreket ne terjesszünk, tiltják ezt a törvények. De a hamis hírek kedélyünkre is kedvezőtlenül hatnak, nehéz munkánkban munkakedvünkre, akaratunkra bénítólag hatnak. Ne csüggedjünk el!

Ha mindezt megtesszük, akkor méltók leszünk harciéren küzdelemhez, hazánk dicsőséggel kerül ki a borzalmas háborúból.

A magyarkanizsai tisztújítás.

Magyarkanizsa, 1915. március 23. (Saját tudóstitől.) Magyarkanizsán e hó 20-án volt a városi tisztújítás dr. Deák Béla vm. főügyész elnöklésével. A választást elkeseredett korteskedés előzte meg, amelynek éle leginkább dr. Király Sándor eddigi polgármester ellen irányult. Dr. Király ugyanis még ügyvéd korában elnöke volt a függetlenségi pártnak s ebben a minőségben állandóan nagy támadást intézett a 67-es párt ellen. Amikor a nagyközségből rendezett tanácsú város lett, a függetlenségi pártnak sikerült Királyt a polgármesteri székbe emelni. Az új polgármester ebbe a felelősségteljes állásába is belevitte egyoldalú, irányzatos pártpolitikai felfogását. Minden dolgot ezen a szemüvegen át vizsgált. Kesőbb kivetkőzött ugyan ebből a káros szokásból, de akkor már saját híveinek egy része is elhidegült iránta. A munkapárt ez a reá kedvező jelenséget arra használta föl, hogy olyan jelölttel ment a mostani küzdelembe, akinek személyes tulajdonságait az ellenzék nagy része is elismerte. Ez a jelölt, dr. Lehel Pál budapesti ügyvéd fejtűnő nagy többséggel — 94 szavazattal 42 ellen — le is gyűrte dr. Királyt.

A többi állásokat ekként töltötték be: gazdasági tanácsnok lett Schumacher Antal, főügyész dr. Söthi Imre, számvéző Gajó István, árvaszéki ünnök dr. Bata Lukács, házipénztárnok Dukay János, adópénztárnok Dukay Péter, ellenőr Kron Denes, közgyám Körmöcy László, iktató Várady Lukács. A tisztújítás einökének nehéz volt a főadata, hogy a közhangulatnak megfelelően irányítsa a jelölést. De ez a feladat a törvény szellemében híven teljesítette.

A háború.

— Saját tudóstitől. —

Topolya. A Vörös keresztgyűlés itteni se-
rényen működő fiókja e hó 14-én tartotta rendes közgyűlését dr. Fratricsevits István főszolgabíró elnöklésével. Az ülést az egylet működésének minden részletét ismertető megnyitója után felolvasták dr. Manheim Ferencnek, a hadba-
vonult titkárnak jelentését. Az egylet, mely a háború kitörésekor alakult meg 8 hónap alatt megkésztette tagjainak létszámát. A kültagokkal pedig hatszorosra emelkedett a tagok száma. Nagy elismeréssel nyilatkozik a jelentés a hölgyek önfeláldozó munkájáról. Nagy figyelemmel hallgatták dr. Rényi József főorvos szakjelentését is. Dr. Fenyő Józsefnek és dr. Cziráky Gábornak, akik az egyletnek odaadó, lelkes tevékenységökkel igen nagy szolgálatot tettek, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A közgyűlés folyamán dr. Rényi József több helyénvaló indítványát fogadták el. Az elnöklő főszolgabíró lelkes ovációban részesítették.

Szenttamás. A háboruban megvakult katonák országos segélyalapja javára adakoztak Szenttamáson Ivanits Izidor jegyző gyűjtőívén: 100 koronával a szenttamási szerb nőegylet, 50 koronával Dungserszky Lázár, 20 koronával »Néphitelbank« r. t., szenttamási I-ső magyar önszegélyző és hitelszövetkezet, 10 koronával a szerb helyi segélyalap, Manojlovits és társai gazdasági bank, Katholikus helyi alap, Barakovits Lajos, »Korona szövetkezet«; 5 koronát Ursó István, Ivanits Izidor, dr. Nikolits Todor, 2 koronával Csordás János albíró, Belits Izidor, Nikolits Izidor, Dungserszky Nesztor, Szivcski Milivoj, Nagy Antal, Pivniciski Zsárkó, Bergel József, Vörös Antal, Jasznits István, Kuszi Dezső, 1 koronával Bertron Edéné, Vargits Mihály, Ispán Péter, Gavanszki Szvetozár, Hodzsics Todor, Kraszuljak Ferenc, Fehér Ferenc, Zsemle Pálné, Kisbajmoki Etel, Papacek Bálintné, Zsemle Teréz, Kisbajmoki Jánosné, Szokola Julis, Sijacsit Simon és mások. Összesen 292 kor. folyt be, mely összeget Simonsits Elemérnek küldték be.

Kula. Heim József altisztet a II. oszt. vitézségi éremmel tüntették ki. Az érmet a vörös kereszt egylet által rendezett fényes ünnepség keretében adták át a kitüntetettnek.

Ószivác. Községünk dr. Bika Nevád jegyző buzgó közbenjárására eddig 2000 koronánál nagyobb összeget juttatott a vmegyei vörös kereszt-egyletnek. Ezenkívül nagymennyiségű élelmicikkeket is küldtek be.

Hercegszántó. A bajai tartalékkórházban ápoit sebesült katonáink részére Hercegszántó leányai nagybőnyiségű fehérneműt gyűjtöttek össze. A fehérneműket jegyzéke a következő: 237 db. ing, 216 lápravaló, 98 vánkós, 148 törülköző, 84 lepedő, 24 huzat, 44 zsebkendő, 224 db. szappan, 170 db. sebrongy. E nagybőnyiségű fehérnemű gyűjtésében és elkészítésében a következő leányok szorgoskodtak: Bartulev Viktória, Dugalin Tomanka, Furu Ilonka, Gálly Annuska, Gorjanacz Tonka, Grosz Rézsika, Gyurity Anica, Kovács Erzsike, Kovács Margitka, Lukacsev Margitka, Mándyi Mariska, Mihályi Irmska, Mojzer Erzsike, Nagy Ilonka, Öz Erzsike, Róth Erzsike, Róth Ilonka, Tomasev Marica, Torma Mariska, Tóth Annuska, Véli Mariska, Zombori Lajosné.

Tiszaistvánfalva. Purgly főispán, Scultély alispán, Kleiner árv. elnökhelyettes és Bakó h. főszolgabíró csütörtökön itt voltak. Evinger Kálmán jegyző fogadta a vendégeket, s mindenről jelentést tett. A főispánnak nem volt kifogásolni valója.

Temerin. Purgly főispán, az alispán és titkára kíséretében e hó 25-én a háborus közigazgatási munkálatok megvizsgálására ide érkezett. Vermes Béla jegyző részletes jelentést tett az eddig történetekről. A főispán megelégedve vette tudomásul a jelentést.

Palánka. *Purgly* főispán, *Scultéty* alispán és *Kleiner* titkárral Ujvidékről hajón ide érkezett, hogy a háborus intézkedéseket felülvizsgálja. A főispánt és kíséretét *Zsigmond* főszolgabíró kalauzolta.

Zombor. A főispán, az alispán és *Kleiner* titkár társaságában sorra járja azokat a fontosabb helyeket, ahol a háborus teendők erőteljesebben folynak. Az alispán a tapasztalatairól legközelebbi jelentésében részletesen fog beszámolni.

Pénzügyi jelentések.

A *Temerini Takarékpénztár* az e hó 14-én tartott közgyűlésén a következő érdekes, a háboru pénzügyi hatásait ismertető jelentést terjesztette elő:

Az igen tisztelt részvényes Urak nagyon jól tudják mit jelent egy háboru a pénzügyi intézetekre nézve, s hogy mennyi felelősség hárul ilyen alkalommal egy közgazdaságilag, mint társadalmilag azok vezetőire.

Igaz ugyan, hogy a háboru kitörése nem talált bennünket készületlenül és az is igaz, hogy oly kiváló összeköttetések vannak, amelyek által a legmesszebbmenő támogatásban részesülünk és hogy ezen körülmények helyzetünket megkönnyítették, mindamellett sok körültekintést, gondot és fáradságot kívánt tőlünk ez a válságos esztendő, hogy e nehéz időben nem csak sikeresen megálljuk helyünket, hanem, hogy hivatásunk magaslatára helyezkedve *betéteseinknek teljes mértékben, hitelt igénylő feleinknek pedig szükségükhöz képest rendelkezésükre állhattunk* és hogy ezenkívül intézetünkhöz méltó hazafias, kulturális és jótékony célokat is szolgálhattunk.

Hogy e nehéz viszonyok közepette a reánk rótt feladatunknak minden tekintetben megfeleltünk, annak fányes igazolásul szolgál a legszigorubb rigorozitással felállított és mindamellett szép eredménnyel lezárt és itt bemutatott mérlegünk.

Itt szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy *ügyfeleink között nincs, aki moratoriumos joggal visszaélne.* Bevalljuk bár, hogy a mi tárcánkban is sok a rendezetlen váltó, melyeknek bonitása azonban *kifogástalan* és hogy azok csak akkor lesznek rendezhetők, ha az azokon szereplő hadbavonultak visszatérnek. Megjegyezzük, hogy e váltók hátralékos kamatai az eredmény számlán — miután ezek még nem folytak be — nincsenek elszámolva.

Megelégedéssel jelentjük egyben, hogy a *betét több mint 100.000 koronával emelkedett* dacára annak, hogy a háboru elején, később pedig hadikölcsön jegyzés céljából — amire a közlakosságot külön föl is hívtuk — intézetünktől sok betétet vontak el.

Ugyancsak megállapítható a mérlegből az is, hogy *váltóállományunk 100.000 koronán felül, tőke kihelyezésünk pedig több mint 200.000 K-ral emelkedett.* Ez pedig amellyel nyújt eklektikus tanubizonyosságot, hogy a hitelt igénylő közönség ugyancsak bizalommal fordul hozzánk és hogy *lparkodtunk is a hiteligényeket kielégíteni anélkül, hogy azt a keretet, amelyet az óvatosság szabályai meghatároz, túlléptük volna.*

Nem mulasztjuk el, sőt nagy örömmel mondunk egyidejűleg az *Osztrák Magyar bank ujvidéki fiókjának*, nevezetesen annak élén álló *Jovánovits Péter* főnök urnak, nemkülönben csabrendeki *Balassa* Henrik elnök vezérigazgató urnak és a vezetése alatt álló Ujvidéki Takarékpénztár ehelyütt még hálás köszönetet, mindazon támogatásukért, melyben intézetünket ebben az igazán súlyos időben részesíteni szívesek voltak.

Hálatalan emlékezünk meg *mátéházi Matkovics Béla* Ujvidék sz. kir. város főispánjáról, mint intézetünk ilusztris elnökéről, aki sokoldalú elfoglaltsága dacára sem mulasztotta el — főképpen a jelen viszonyok között — hathatós befolyásával, erkölcsi és anyagi támogatásával intézetünket előmozdítani. Ezt méltányolva, neki hálás köszönetünket ez alkalommal is kifejezzük.

Ujvidéki különfélek.

Ujvidék, márc. 25. (Alkalmi tudósítónktól.)

A háborus intézkedések óriási forgatagában is a cselekmények homlokterébe jutnak olyan helyi események, melyek a nyilvánosság érdeklődését lefoglalják, melyek élénk szóbeszéd tárgyát képezik.

Ilyen elsősorban a *polgármesterválasztás* kérdése. Alig hunyt el jóemlékű *Demetrovits* Viadónk, máris az új vezér személye nyomul előtérbe. A közvélemény (t. i. az az közvélemény, melynek a közügyek irányítására hatása van) két nevet dobott felszínre. Az egyik dr. *Szlezák* Lajos orsz. képviselő, akit minden párt szeret és becsül és dr. *Profuma* Béla helyettes polgármester. De mivel dr. *Szlezák*nak semmi hajlandósága sincs mostani független helyzetét a polgármesteri székek fölcserélni, egyellen komoly jelöltnek *Profuma* maradna, aki a polgármesteri

állásra való rátermettségét *Demetrovits* betegsége alatt bebizonyította. Emlegetnek ugyan még egy tisztelretremelőt nevet, de ennek viselője se hajlandó nyugalmát föláldozni.

A *plébánosi állás* betöltése is foglalkoztatja az embereket. És nemcsak a róm. kath. híveket, hanem az egész város társadalmát. Ugy halljuk, hogy a választás nem fog soká késni, mert az előintézkedéseket mielőbb megteszik. Az állás betöltésénél leginkább az a szempont lesz a döntő, hogy az új plébános a pártpolitikai tusától mentes legyen.

Kinos hatást tett a közvéleményre *Füredi Béla szinigazgató*nak visszatetsző viselkedése. *Füredi* ugyanis minden áron meg akarta akadályozni, hogy a szabadkai színházegés kövekezésében állomás nélkül maradt *Nádasy*-féle társulat Ujvidéken ideiglenes hajlékot kapjon. Mindent elkövetett, hogy az itteni színügyi bizottság utasítsa el *Nádasy* méltányos kérelmét. *Matkovics* Béla főispán azonban, nemes érzülettel eltelev, becsületbeli kérdésnek tekintette, hogy *Nádasy*nak és kitűnő, elsőrendű társulatának biztosítsa megélhetését. *Füredi* most egyik lapban úgy szeretné föltüntetni a dolgot, hogy senki másnak, csak neki köszönheti *Nádasy* Ujvidéket. Hogy milyen kollegiális érzület működik ebben az emberben, gyászosan illusztrálja az a megdöbbentő körülmény, hogy *titkára Pécs*ett minden fűt fát megmozgatott, hogy *Nádasy*t még arra az időre se bocsássák oda, amíg ő Ujvidéken fog játszani, azaz *akarna* játszani. Mert, hogy *jog e* itt játszani, — nagyon is kétséges. A színügyi bizottság alighanem talál módot a derék kollega- és nemes emberbaráttal való összeköttetés megszüntetésére.

Kármán Lajos.

Egy puritán jellemű, kiváló tudásu, minden tétében önzetlen és hazafias férfiu hagyta el az éltök sorát.

Kármán József ujverbázi lelkész 92 éves korában e hó 26-án meghalt.

Az elhunyt hosszú és dicsőségteljes pályát futott be. Két évvel a szabadságharc előtt *Lovasberénybe* ment akadémikus rektornak. 1848 ban a berényiek nemzetőrkapitányvá választották meg. 1849 ben *Percel Mór* táborában élelmezési biztos volt, később pedig *Guyon* mellett tevékenykedett. Egy évvel később atyja mellett kaplán volt; de csakhamar elhagyta a papi pályát s *Pestre* ment, ahol bírónak készült. Le is tette sikerrel a vizsgát. De újból visszatért a papi pályára. Az ujverbázi reformátusok meg is választották lelkészükké.

Neve éveken át a lapokban megjelent irodalmi cikkei révén közismert volt.

Vármegei közéletünkben is jelentős szerepet vitt. A 80-as éveken minden közgyűlésen hallották okos és bátor szavát. A fuziót megelőző korszakban, *Mártonffy* főispánnak egyik legbizalmasabb hive volt.

Elhunyt a legszelebb körben fájdalmas részvétet kelt.

HIREK.

Anyámhoz.

Hallod anyám a dob pergését,
Hallod-e a zugó kürt szavát?
Nézd! a fiuk mint lelkesednek —
Hogy fujják a harcitróbitát.

Ni, mint fénylik, ragyog a szemük;
Hogy feszül a sok ifju kebel!
Nézd! mint tüzel, lángol az arcuk!
Ó, engedj! Had menjek én is el.

Itt maradjak csak én, mint gyáva?
Hisz elmegy a férfi legjava!
Most kellenek az erős karok,
Veszélyben a drága, szép haza.

Mennek bátran. Büszkén, kihívón.
Mind hős most; kardot fog a kezük.
És közöttük csak én... én ne legyek;
Ne küzdjek egy egy sorban övelük?

Gyere ölelj... csókolj meg gyorsan...
Odalent a bajtársaim várnak.
Hogy' lengetik büszkén a zászlót!
Már készen, indulásra állnak.

Ne... ne szoríts úgy, jó anyácskám!
Most könnyben ne usson a szemed;
A bánattól szived ne remegjen —
Ne reszkesen áldó, két kezed!

Buzgó imád megvéd mindenkor —
Ó, csak megadással várakozz!
Ne félts engem. Az Isten megsegít;
Szerető karodba visszahoz.

Nézd, virág hull... Kendők lobognak...
Légy bátor!... Csak még most ne sírdj!
Ugy... úgy... segíts... hallod a kürtzú...
Itt harsog az ablakunknál.

No... mosolyogj... Csakugy mint máskor...
Uralkodj még addig magadon,
Míg a csákhó, mentét rám veszem —
Míg végig megyek az — udvaron.

MERSZTORFNÉ PACSA TESSA.

Katonatemetés.

Sohasem volt még ilyen szomorú katonatemetésem. Pedig a sors olyan helyre vetett, ahol többször kellett kikisérnem hősi halottat a temetőkerthe. A többinél sokan voltak a gyászmenetben. De most csak 2 emberből állott az utolsó utra kísérek száma.

Talán ez hatott meg, talán éppen a pompa nélküli, egyszerű, csendes temetés ejtett gondolkodóba. És csodálatos, ez a temetés még sem fájt olyan nagyon, mint a többi. Hiszen azok a feketébe öltözött, könnyes szemű gyászolók a szülők voltak, míg a többinél a gyászmenetet a katonazene, a pompa, a kíváncsiság hajította tőmeg alkotta.

Messze földről jöttek a szülők, hogy halott fiuknak tisztességet tegyenek, hogy könnyeiket sirhalmára sírják.

Koszorút helyeztek a sirhalomra a szeretet virágaiból, a fájdalom fekete gyászszalagjából, az örök élet reménységének zöld leveleiből. Omlott a könnyük, szólni se tudtak, csak egy-egy sóhaj suttozta a fiu nevet. Az anya ajkáról röppent el. De ebben a sóhajban benne volt minden: kedves mult, szomorú jelen, összetört jövőndő, remények porba hullása, fájdalom — megnyugvás... A hazának nevelték. A haza parancsolt vele. Nem panaszkodtak.

Csendesen suttozták az imádságot, könnyel ázólt göröngyöt ejtettek a fekete deszkakoporsóra. Megköszönték, hogy eltemettem, vigasztaló szavaimat hálásan vették; szerették volna elitkolni fájdalomukat, mikor a hazaszeretet említettem. S azután szóltanul hazautaztak abba a csendes, magyar faluba, ahová a fiu többé vissza nem tér.

Ő itt maradt, sirhalmán még nem hervadt el a virágkoszoru, a fekete göröngy még be sem itta a szülők könnyeit. S ha elgondolom, hogy hányat temetnek el anélkül, hogy valaki könnyet hullatna felettük, felsóhajtok: Áldott az a sirhalom, amelyre a szülők könnyei hullanak.

Gyökössy Dániel.

A főispán és alispán Jenő főhercegnél. *Purgly* Sándor főispán és *Scultéty* Ferenc alispán e hó 23-án Jenő főhercegnél tisztelgett. A főherceg vendégeikül látta őket.

Főispáni vizsgálat. Ujvidéki munkatársunk írja: *Dr. Purgly* Sándor. Bács Bodrog vármegye főispánja, *Scultéty* Ferenc megyei alispán és *Kleiner* Lajos h. árvászéki elnök kíséretében folyó hó 23-án Ujvidékre érkezett, hogy az Ujvidéki főszolgabírói hivatal mozgósítási ügykezelését megvizsgálja. A vizsgálat, amely szerdán folyt le, példás rendben talált mindent. A főispán teljes elégedéssel fejezte ki a főszolgabírónak, *Baky* Eleknek. Ujvidékről csütörtökön *Ókerre, Temerinbe* és *Tisztaistvánfalvára* utazott, ahol ugyanolyan vizsgálatot fogantatott. Ezen a helyeken is mindent rendben talált. Az ujvidéki járásból a főispán kíséretével együtt, hajón Palánkára utazott.

Előléptetett tiszt. *Krumesz* Pál cservenkai aljegyzőt népfőlkedőknagyot főhadnaggyá léptették elő.

Egy plébános diszpolgársága. Óbecséről írják nekünk: *Kovács* Ferenc óbecse-alsóvárosi plébánost *Maradék* szeremmegyei község a kath. hit terjesztése körül szerzett érdeméért diszpolgárának választotta meg. A plébános az ottani hívek közül igen sokat megmentett a kath. vallástól való aposztáziától. Nagy érdemeket szerzett azonfelül a nevezett községben azáltal is, hogy a nemzetiségi villongásokat megszüntette, valamint azzal, hogy az ottani magyar kath. híveknek sikerült lankadatlan buzgóságával a magyar istentiszteleti nyelvet megszereznie, a horvátság ezen nagy tengerében. Ezen apostoli buzgóságáért és lankadatlan, tevékeny szolgálatai elismerésül *Maradék* szeremmegyei község diszpolgárának választotta meg.

Egy főorvos jubileuma. Dr. Glückstal Adolf, Zenta város derék, közbecsült, hivatása magaslátán álló főorvosa a napokban töltötte be orvosi működésének 40-ik évfordulóját. Csendben akart ezen a nevezetes évfordulón átsiklani, de tisztelőinek és barátainak nagy tömege megragadta az alkalmat, hogy a kiünő orvos és nemes emberbarát iránt érzelt szeretetet és ragaszkodást méltóképpen kifejezze.

Uj tanfelügyelő. A közokt. miniszter Török János zombori segédtanfelügyelőt tanfelügyelővé nevezte ki. A széles látókörű, kitűnő pedagógus fáradhatatlan ügybuzgóságával és sikeres hivatalos működésével rászolgált erre az előléptésre.

Katonai előléptetés. Unger Máté e. é. önkéntes tizedest, bácsborsódi földinket kadétjelöltté léptették elő.

A szabadkai tisztviselők Otthona e hó 21-én tartotta tisztújító közgyűlését, melyen elnökké *Sebestyén Zoltán*, alelnökké *Vojnits Dezső* prépostot, *Szalay Mátyás* főkapitányt, *Pruketz Kálmán* tkp. igazgatót választották meg.

Fernbach Károly adománya. *Fernbach Károly* orsz. képviselő 500 koronát küldött zentai pártelnököknek, hogy azt a szegények közt ossza ki.

Halálozások. *Eiseman Mihály* kántortanító, községi képviselőtestületi tag, a gádori dalárda karmestere és a tűzoltó-zenekar tanára hosszabb ideig tartó betegeskedés után 47 éves korában meghalt március 17-én, hátra hagyva feleségét, két fiát, két leányát és öreg édes anyját. Temetése szombaton délelőtt volt nagy részvét mellett. A megbotagultnak temetését érdemei elismerésül Gádor község vállalta magára és a lehető legszebben rendezte. Ravalatára sok szebbnél-szebb koszorút helyeztek testületék, egyletek és magánosok. A temetést megelőzőleg a plébánia templomban gyászmise tartott a dalárda közreműködésével, melyen a község lakossága zsufolásig megtöltötte a templomot. A temetési szertartást *Bászler garai esperes-plébános*, *Maison regőczi plébános* és *Rockenstein gádori plébános* végezték. *Eiseman Mihály* nemcsak mint jó tanító, de mint elsőrendű zenész volt ismeretes és fáradhatatlanul szolgálta a katolikus egyházat, iskolát és zenét. Temetésén a szomszédos helyekről is számosan vettek részt és a gádori testületék, egyesületek, valamint a község lakossága, ugyancsak a tűzoltó-zenekar kísérte utolsó útjára szeretett kántortanítóját, ki számos éven át a nép javára működött.

Borovszky Ferenc cservenkai községi jegyzőt súlyos csapás érte. *Izabella* nevű 5 éves leánykja e hó 18-án 5 éves korában meghalt. A mélyen sújtott család iránt általános a részvét.

Vuics Sándor zentai ny. városi tanácsnok e hó 22-én 66 éves korában meghalt.

*Petzy Popovits István*né, a néhai ujvidéki polgármester özvegye a napokban 58 éves korában meghalt. Temetésén a lakosság minden rétege nagy tömegekben vett részt.

Márian Miklós ny. törv. bír. címzetes táblabíró hírtelen meghalt Szabadkán.

Csöd Urszentivánon. *Konyovits T.* urszentiváni cég ellen elrendelték a csödot. Tömeggondnokká dr. *Nikolits Sándor*t nevezték ki.

A bajai pártfogó egyesület a napokban tartotta közgyűlését dr. *Rajk Aladár* volt orsz. képviselő elnöklésével, melyen dr. *Kelemen József* titkári jelentésében részletesen ismertette a múlt évi tevékenység eredményét.

Zátonyra jutott hajó. A *Vesztia* nevű személyszállító gőzös a napokban Nagybaracs-kával szemben levő szigeten zátonyra jutott.

Tömeges betörések Madarason. Madarásról írják nekünk: Az utóbbi időben községünkben rövid idő alatt tömeges betörések fordultak elő. Így betörték a *Spitzer* féle gőzmalombá, továbbá a *Kánizs*, *Grünbaum*, *Weinberger* és *Dohány* féle üzletbe. Összesen 7 betörés fordult elő, mely már nemcsak a kereskedők, de a többi lakosság nyugalmát is nagyban háborgatta, annál is inkább, mivel a betörő egy esetben sem hagyott maga után oly nyomot, melyen a nyomozás alaposan megejtethető lett volna. Mig végre *Lehel Adám* helybeli csendőr-mester és *Szebeni Sándor* csendőrként álló járőr az e hó 21-én virradóra történt betörésre, mely a *Dohány* féle üzletben zajlott be, a legérellyesebb és legodaadóbb nyomozásnak sikerült leleplezni a betörőt, *Hambalkó János* helybeli 24 éves napszámos személyében, ki szőlőbeli lakásáról rándult ki az éj leple alatt betörő körutjára. A megejtett házkutatás alkalmával 15 drb. selyemkendőt, kanavászt, piüss, bélyeg stb. tárgyakat mintegy 500 kor. értékben találtak nála, azonkívül tömérdek aprópénzt és 50 koronát papírban. A betörő erősen tagadott minden bűncselekményt, de a bizonyítékok és a csendőr-

mester által feltett keresztkérdések súlya alatt megtört, beismerte bűnét s a lopott tárgyakat előadta, mire letartóztatták, de nemcsak őt, hanem fiatal feleségét is, *Szöllősi Rózát*, mint bűnrészeset, ki határozottan tudott férje műveiről, mert a lopott selyemkendőket válogatva hordta fején. A tetteseket a csendőrség átadta a szabadkai kir. ügyészségnek.

A hajók új menetrendje. A d. g. t. személyhajói e hó 21-től a következőképpen közlekednek: Budapestről indul este 10 óra, *Bajára* reggel 5 óra 45 p., *Titelre* érkezik este 8 óra 35. *Titelről* indul reggel 8 óra 40 p., *Bajára* érkezik hajnali 3 óra 55 p. Budapestre érkezik délután 3 óra 35 p. Budapest indul 12 óra délelben. *Bajára* érkezik esti 8 óra 05 perckor. *Bajáról* indul vissza délután 2 óra 05 perckor, Budapestre érkezik délután 2 óra 45 perckor.

Öngyilkos lett az apja miatt. *Felső-szentivánon* — mint nekünk írják — *Györy Simon* 27 éves bognár öngyilkos lett az apja miatt, aki a saját és fia keresményét elitta és a feleségével folyton civakodott. A fiatal *Györy* ezt nem nézhette tovább. Bognár számszámmal addig szurkálta mellét, míg el nem vérzett.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlő állapota. *Baja*, március 20. Az időjárás e hó elsejével enyhébbre fordult s ennek folytán a munka a szőlőkben is kezdetét vette. Folyó hó 8-án azonban a hőmérő ismét sülyedt és napokon át egész nap esett a hó. Trágyázás és hernyózás folyamatban van, a kitaráshoz is több helyen serényen hozzáfogtak; a kevés munkaerő miatt mindenki iparkodik a tavaszi munkákat elvégezni. A szőlővessző a jól kezelt szőlőkben úgy a föld alatt, miut a föld felett jó, ha valami elemi csapás nem éri, úgy jó termésre számíthatunk. Legtöbb gondot okoz most a szőlősgazdának a permézéshez szükséges rézgálic beszerzése. — (A. L.)

A vetések állása. *Szabadka*, 1915. márc. 20. A vetések áttelelése kifogástalan. Az őszi vetéseket rendszer időben végezték el, s így minden a legnagyobb sikerrel kecsgett. A tavaszi árpa már nagyrészt el van vetve. A zab vetése is folyamatban van.

Magyarokanizsa, 1915. márc. 22. A buza-terület a szokásos éveknél 50% kal kisebb. A buza-vetés jól áttelelt és elég szép, sűrű, úgy hogy ez időben jobbat kivánni nem lehet. Az árpa és zab vetése most van folyamatban és dacára annak, hogy nagyon sok igásló eivitetett, mégis túlnagy szorgalommal a tavaszi munkálatokat, ha több lóiga és embererő el nem vitelik, el lehet végezni. A marhaállomány fogyóban van és dolgozra alkalmas ökrökért minden készpénzt megadnak. Mészárosoknak alkalmas kissé jobb jószág nagy áron könnyen eladható.

Szentlámás, 1915. március 25. A vetések állása kielégítő. Az eddigi időjárás mindenben kedvezett.

A bajai közraktárban március elején a következő mennyiségű termény volt főlalmozva: *tengeri* 5,822 mm., *zab* 4,400 mm., *árpa* 42 mm., *liszt* 1,422 mm.

Lépfene. *Temerin* és *Órszállás* községekben lépfenejárvány van.

A sertésvész már csak a következő helyeken van: *Topolya*, *Ujverbász*, *Ada*, *Órszállás*, *Baja*, *Szabadka*, *Ujvidék*.

Szerkesztői üzenetek.

Apatin. Lapunk legutóbbi számából az egyik közlemény azért maradt ki, mert azt a cenzura nem bocsát-hatja át, mivel a hadviselés érdekét érinti.

S. B., Jánoshalma. Főlölesleges a külön intézkedés, mert az amerikai *Szabadság* már évek óta átveszi híreinket, s így Amerikában lakó rokonsága értesül a bácsmegeyi eseményekről.

Gr. D., Ujvidék. Csakis a főispán pártoló fölterjesztése esetén veszik figyelembe. A főispán persze csak akkor teljesíti kérelmét, ha megvan reá a jogalap.

»Katonatemetés.« Technikai okokból csak most adhattuk le.

L. T., Temerin. Se az ujvidékit, se a zomborit. Nagyon jó helyen van ott is. Nem mindig az alapítók nagysága határozza meg, hanem a jó vezetés. E tekintetben pedig nyugodt lehet.

M. N. T., Gilád. Postára adtuk. A költemény technikai okokból előbb nem jelenhetett meg.

G. Gy., Madaras. A piros lapok tartalma itt meg nem nevezhető okok miatt közölhetetlen. Visszaküldjük.

V. K., Zombor. Az adatok egyelőre nem alkalmasak a közlésre.

U. M., Belovár. Annak idején intézkedtünk. A levelet az illetőnek elküldtük. Minthogy tárgyalanná vált, azonnal értesítettük. A lap az új címre megy.

K. Á., Zombor, pályaudvar. L. M. jelenleg egy ausztriai titűlöhelyen tölti szabadságát. Hat hét múlva érkezik vissza, akkor sziveskedjék a dolgot megismételni. A címváltozás iránt intézkedtünk.

W. J., Ujvidék, Kiszácsi-ut 37. E hó 24-én postára tettük.

Palánka. Kissé furcsa, hogy a kifogásolt *szilbdsi* hírért a »Bácsmegeye«-t teszi felelőssé és nem azokat, akik a szokatlan eseménynek központjában állottak. Csak természetes, hogy az újságnak ilyen dologhoz csupán annyi a köze, hogy a hírt, melyet neki beküldtek, kötelességszerűen leküldi. Ebből még nem következik, hogy a cselekményt helyeseljék, hogy mennyire nem helyeseljék, kiténik abból, hogy az estélyen résztvevő és velünk közölt hölgyek névsorát kihagytuk. De másrészt a prizemysli szomorú eset és az estély között se lehet logikai kapcsolatot megállapítani, mert Przemysl elestéről még csak beszélj se lehetett, amikor az a katonatiszt az estélyt rendezte. Érdekes levelenek többi részeire — minthogy sok benne a nyilvánosság elé nem való személyes vonatkozás — levélben fogjuk a választ megadni. A lapunkat érintő bizalmas közlésekért pedig köszönetet mondunk.

A kiadásért felelős: **PETŐ LAJOS.**

Sonkát és füstölt húst veszek nagyobb mennyiségben.

Ajánlatokat a »Bácsmegeye« kiadóhivatalába (*Budapest, Teréz körút 2.*) kérek, »sonka ajánlat« megjelölésével. 3-1

Mézét vennék nagyobb mennyiséget.

Ajánlatokat az utolsó ár megjelölésével kérek.

Levelek a »Bácsmegeye« kiadóhivatalához (*Budapest, Teréz körút 2.*) »mézajánlat« jelzéssel intézendők. 3-1

Babot és sajtot vennék minden mennyiségben.

Ajánlatokat kérek.

Reisz Károly, Budapest Teréz körút 4. 3-1

Vajat és tojást veszek állandó szállítással a legmagasabb árban.

Ajánlatokat kérek a »Bácsmegeye« kiadóhivatalába (*Budapest, Teréz körút 2.*) »Vaj- tojás ajánlat« megjelölésével. 3-1

Sajt félementáli 13, trappista 15, valódi svájci ementáli 20 korona 4 és fél kiló frankó küldéssel **Márián Györgynél, Gádor.** 3-1

Kéményseprő kerestetik.

Bajmok községben egy **kéményseprő segéd** kerestetik.

Aki a kéményseprést elvállalni akarja, jelentkezék a községi előjárásnál, ahol a fizetési feltételek kölcsönös megállapodás útján fognak meghatározatni.

Az előjáróság.

Pálinka és bor.

Kétszer főzött **pálinka**, több hektoliter, kicsiben is eladó.
200 hektoliter **bort** is eladok.

Schmidt János
Bácsfeketehegy 101 sz.

5-2

Községi tűzifecskendők, tűzoltó egyéni felszerelések,

szivattyúk és csövek, fürdőberendezési tárgyak, vízvezetési cikkek, öntöttvas
» és agyagcsövek »

állandó nagy raktára.

Lichtschein Márton Fia

műszaki cikkek, 7-8
gazdasági gépek, motorok, szerszámok és szerszámgépek.

Ujvidék.

Telefon 128 szám. Sürgőncim: Lichtschein M. Fia Ujvidék

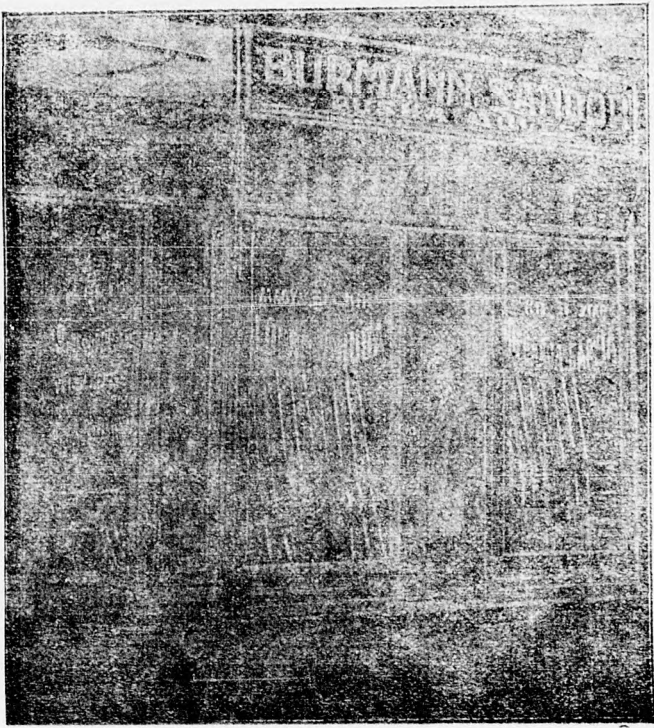
Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

Burmann Sándor UJVIDÉK.

Alapított 1895-ben.

Vizsgázott finom-puskamlves
hítes szakértő.

— Telefon Interurban 347. —

Kitüntetve az újvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat sportcikk- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

Halsporthoz minden cikk raktáron.

Régi fegyvereket cserébe veszek.

Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes töltények — külföldiek is, — valamint puskaporok raktáron.

Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

BORÁSZATI LAPOK

mely újévtől kezdve 47-ik évfolyamában hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat is, minden kétséget kizárólag a legsokoldalúbb és legtartalmasabb szőlészeti újság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé teszi.

A »BORÁSZATI LAPOK«-nak

a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítők, de különös súlyt helyez a tudósításokra is.

Minden előfizető évenként több nagy színes mellékletet kap, valamely szőlőfaj híj képét.

Lapmájdonos:

Szerkesztésért és kiadásért felel:

Dr. Baross Endre

Dr. Drucker Jenő

A lap előfizetési ára:

1 évre 16 kor. 1/2 évre 8 kor. 1/4 évre 4 kor.

Mutatványszámot 3 héten át készséggel küld a

Borászati Lapok kiadóhivatala Budapest, IX., Üllői-ut 25.

577. szám. 1915. kig.

Hirdetmény.

Nemesmilitics község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező hat drb. 3 1/2—5 éves **tenyész bikája**, valamint 4 drb. tenyész kanja f. é. **marcius hó 31-én** (szerda) d. e. 9 órakor megtartandó árverésen Nemesmilitics község háza udvarán elfognak adatni.

Az árverés megkezdése előtt árverezni szándékozók 1000 korona bánatpénzt tartoznak az árverést vezető kezeihez készpénzben letenni.

Nemesmilitics 1915. március 19.

Waisz György
jegyző.

Billiárdasztalok

modernek, újak és használtak, valamint fordíthatók **Zeneautomaták, tivolijátékok, sorapánalok és Wertheimcassák** — jutányosan **részletfizetésre** is kaphatók. — Kívánatra árjegyzék!

Schmidt János

52—37 **Bácsfeketehegy. (Telefon sz. 9)**

Az egész vármegye tudja már, hogy

Soós Károly
artézi fürdője
Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt **kincset ér.**

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! — A legjobb időbeosztás!

Kert- és földbirtokosok

e nehéz időben minden talpalatnyi területüket hasznatható termelésre fel kell hogy használják!

Különösen sok **zöldseget** — **spenót** — **retket** — **borsót** — **dughagymát** — **burgonyát** bevált fajokban és valamennyi más jó-
vedelmező főzelékféléket vessünk!

— Árjegyzéket kívánatra szívesen küld —

Mühle Árpád

udvari szállító kertészeti telepe

10—9

Temesvár.

Segédjegyző-helyettes kerestetik.

Palona község jegyzői irodájában a háboruban elesett segédjegyző helyettesítésére egy *kellő képzettséggel bíró*

szorgalmas egyén

április 1-étől kezdve alkalmazást nyer.

Fizetése 5 korona napidíj, vagy helyettesítés esetén a segédjegyző összes illetményei.

Az állás állandó, és beválás esetén megválasztatása biztos.

Sokac és *német nyelv bírása előnyös.*

Eredeti okmányokkal alulírott jegyzőnél lehet írásban is jelentkezni.

Hirmann Máté

2—2

jegyző.

SZLÁVY OSZKÁR

vas-, szerszám és konyhaberendezési üzlete

ZOMBOR,

Kossuth Lajos (Fő-) utca 7.

(a takarékpénztár mellett)

Telefon: 15.

Állandó raktárt tart és versenyképes árak mellett szállít:

hengerelt **rud** és **idomvasat**, durva és finom **lemezt**, horganyozott **vaslemezt**, sodronyszegető **vashuzalt**, **fehér bádogot**, kereskedelmi öntvényt,

épület- és butorvasalásokat,

mindennemű **csavarokat**, **szekér- és hintőtengelet**, **lópatkót**, **patkósarkot**, valamint az összes

vas- és vasárucikkeket

Nagy raktár:

tűzhely, **kályhák konyhaberendezés és szer-
szám-cikkben.**

Állandó raktár:

**kovács-, porosz- és kocsz-
szénben.**

„Kordován”-

bőrlemez (telőlemez), szagtalan viharálló **tűzbiztos fedőlemez.**

„Valisan”

amerikai pormentesítő **olaj** egyedüli elárúsítója Zombor és környéke részére.